

Et skulderklap til den regionale udviklingsplan - et resumé

Efter en høringsperiode på to måneder har kommuner og andre interessenter nu afsagt dom over førsteudgaven af Den Regionale Udviklingsplan for Region Midtjylland. Det er kort fortalt et gevaldigt skulderklap til denne første vision for, hvordan borgerne i Region Midtjylland skal bo, leve og drive erhvervsliv i mange år fremover.

18 kommuner og lige så mange øvrige interessenter – eksempelvis uddannelsesinstitutioner, arbejdsmarkedets parter, landbrugsorganisationer, kulturinstitutioner, ministerier, græsrodsorganisationer og private erhvervsdrivende – har indsendt høringssvar, og de fordeler sig på samtlige de områder, som Den Regionale Udviklingsplan omhandler.

For overskuelighedens skyld har vi i vores resumé af høringssvarene opdelt dem i følgende underemner, nemlig:

1. Bærende samarbejdsprincipper, vision og proces
2. Erhvervsudvikling og turisme
3. Arbejdskraft og beskæftigelse
4. Uddannelse
5. Sundhed
6. Kultur
7. Natur og miljø
8. Energi
9. Infrastruktur
10. Kollektiv trafik

Her kommer selve resumeet, der nok skal ligge i en vedhæftet fil

1. Bærende samarbejdsprincipper, vision og proces

Den overordnede vurdering fra kommunerne i den midtjyske region er, at Den Regionale Udviklingsplan er blevet til i en **konstruktiv dialog** med dem og opfattes som understøttende for kommunernes ønske om at samarbejde med regionen for at kunne optimere udviklingen i hele regionen.

”En god og brugbar reference”, ”fornuftig, visionær og handlingsorienteret” samt ”gode og udviklingsorienterede intentioner” lyder således nogle af skudsmålne for selve udviklingsplanen, og ingen kommuner ser nogen overordnede konflikter mellem den og deres egne planer for den kommunale udvikling.

Flere kommuner roser desuden det **samarbejde** mellem kommuner og region, som er gået forud for planens tilblivelse. ”Tilfredsstillende for alle parter”, skriver en kommune, mens en anden roser den ”løbende mulighed for dialog”. Kun en enkelt kommune har fundet, at dialogen har været for sparsom til at ”sikre et reelt ejerskab” til udviklingsplanen.

At udviklingen og bestræbelserne på at skabe vækst skal foregå efter et princip om **bæredygtighed** får rosede ord med på vejen fra flere sider – dog efterspørger en enkelt kommune en nærmere definition på denne bæredygtighed.

Adskillige kommuner nævner med tilfredshed, at planen bygger på regionens **styrkepositioner**, nemlig fødevareområdet med landbrug og forædling, energi- og miljøområdet med fokus på alternativ energiforsyning, udvikling og produktion inden for møbler og beklædning samt de internationalt anerkendte forsknings- og vidensmiljøer, der findes i regionens større byer. Dertil kommer varierede og identitetsgivende landskaber og små og store naturområder af international klasse – blandt andet regionens de to nyudnævnte nationalparker. Samtidig lægger kommunerne vægt på, at udviklingsplanen udtrykker respekt for og vilje til at håndtere de store **geografiske forskelle**.

Med hensyn til at skabe et sammenhængende Danmark anerkender de fleste kommuner vækstmulighederne i det såkaldte **udvidede østjyske bybånd**, der indlemmer Aalborg og Viborg, men flere kommuner udtrykker samtidig bekymring for, at regionens vestlige byer lades i stikken og ”primært får opmærksomhed som udkants- og landdistriktsområde”, som en kommune skriver i sit høringssvar. De anbefaler, at der mellem hovedbyerne i midt og vest skabes et andet bynetværk, der skal kobles til det østjyske bybånd og sikre den ønskede balance og sammenhængskraft.

Flere høringssvar værdsætter udviklingsplanens ønske om en fast forbindelse til Sjælland, altså en **Kattegatbro**, mens andre tvivler på, at der både er råd til Kattegatbro og bedre veje mellem byerne.

Udviklingsplanens ord om et **globalt udsyn** har fået både kommuner og andre interessenter til at reagere positivt - hvad enten deres ambitioner rækker ned over grænsen til Tyskland eller om på den anden siden af kloden.

”Nære samarbejdsrelationer til lande som Kina, Indien og Vietnam såvel som en stor opmærksomhed på den hastige vækst, som finder sted i de latinamerikanske lande, er af afgørende betydning for at kunne markere sig globalt,” hedder det i et høringssvar.

2. Erhvervsudvikling og turisme

Kommunernes ønsker til den fremtidige erhvervsudvikling og turisme bærer præg af fælles fodslaw. Dog efterspørger et par kommuner, at man ud over de såkaldte megasatsninger på erhvervs-sundhed, fødevarer og energi-miljø satser på andre brancher som eksempelvis **jern- og metalområdet**.

Andre vil have mere fokus på turisme og på at udvikle nye forretningsområder ”i spændingsfeltet mellem turisme, oplevelsesøkonomi og de væksterhverv, der er styrkepositioner for regionens generelle erhvervsudvikling”.

3. Arbejdskraft og beskæftigelse

Vanskeligheder med at skaffe arbejdskraft i fremtiden ligger tilsyneladende kommunerne meget på sinde, og udviklingsplanens ord om at mobilisere så mange som muligt fra restgruppen af ledige, sygedagpengemodtagerne samt de handicappede nyder stor opbakning hos både kommuner og lokale beskæftigelsesråd, der også nævner integrationen af ledige med udenlandsk oprindelse som en ressource.

Desuden pointerer et beskæftigelsesråd, at ”en vellykket reduktion i sygefraværet i høj grad hviler på en effektiv indsats fra Regionsrådets side i forhold til sygehusindsatsen”.

Endelig efterlyser et høringssvar, at **arbejdsmiljøet** på arbejdspladserne som sygdomsfremkaldende og årsag til tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet bør nævnes særskilt i udviklingsplanen.

4. Uddannelse

Visionen om ”et sammenhængende og vidtforgrenet uddannelsessystem” falder i god jord hos både kommuner og andre interessenter, der er enige om et **presserende uddannelsesbehov**.

Flere nævner, at regionen risikerer at knække over, når højkonjunktoren forsvinder – med de veluddannede i øst og en overvægt af lavt uddannet arbejdskraft i vest.

En kommune ønsker således videregående uddannelser løftet vestpå, mens en anden advarer mod at udvande de stærke eksisterende uddannelsesmiljøer, der har internationalt tilsnit.

Flere høringssvar stiller sig tvivlende over for effekten af fjernundervisning som en mulig løsning, idet de mener, at videndeling og læring forudsætter **det fysiske møde** mellem mennesker.

En uddannelsesinstitution påpeger, at det vil kræve ændringer i mentaliteten at højne uddannelsesniveaet i lokalområderne, og at det er en træg proces.

En måde kunne imidlertid være at samle kulturpolitik, uddannelsespolitik og erhvervs politik mere – eksempelvis ved at etablere uddannelser rettet mod alternativ energiproduktion, hvilket vil være meningsfyldt i betragtning af, at området er den helt store globale udfordring i det næste århundrede, skriver uddannelsesinstitutionen i sit høringssvar.

5. Sundhed

Høringssvarene på sundhedsområdet er centreret omkring de enkelte kommuners syn på deres **egen situation**. Svarene er påvirket af, at de enkelte kommuner enten er tilfredse med, at de bevarer deres lokale sygehus eller bliver værter for et nyt, eller er utilfredse med at miste dele af deres akutberedskab eller måske et helt sygehus.

Samme bekymring kommer fra det såkaldte sundhedsbrugerråd, der konstaterer, at regionen har valgt ”koncentration af hensyn til kvaliteten” i akutbetjeningen.

Imidlertid udtrykker flere kommuner, at de er glade for formuleringen om, at de og regionen skal indgå i et **ligeværdigt samarbejde** på sundhedsområdet. En kommune hæfter sig ved frugterne af

dette samarbejde, nemlig sammenhængende patientforløb og effektiv ressourceudnyttelse, og understreger vigtigheden af at udnytte de teknologiske muligheder for at lette arbejdsgange og forbedre arbejdsmiljøet.

6. Kultur

At Region Midtjylland i 2030 skal være ”den bedst samarbejdende kulturregion – regionalt og internationalt” har ikke imponeret alle. Således finder en kommune, at planen fokuserer for meget på kulturinstitutionerne og kunstnerne, hvilket ifølge kommunen hverken er ”tilstrækkeligt bredt, visionært, fremadrettet eller internationalt”.

En anden kommune skriver, at ”generelt mangler afsnittet om kultur substans – set i sammenhæng med at regionen har overtaget midler og den amtslige rolle på kulturområdet”.

Endelig undrer en kulturinstitution sig over, at ”samarbejde i sig selv står som den højst rangerende vision på kulturens område” og efterlyser i stedet en vision om indhold, eksempelvis en stærk **kulturel identitet**.

Tre kommuner udtrykker dog deres enighed i visionen og imødeser den regionale kulturpolitik med forventning.

7. Natur og miljø

Spørgsmålet om den nye **kompetencefordeling** mellem kommuner, regioner og stat kommer op i forbindelse med udviklingsplanens afsnit om natur og miljø. Således ønsker en kommune at præcisere, at det ikke er op til regionen at planlægge grønne kiler i byudviklingen, lige som regionen ikke har myndighed i forhold til at kortlægge natur- og landskabsressourcer.

Derimod ønsker denne kommune en noget klarere vision og målsætning for, hvad regionen vil gøre på **jordforureningsområdet**, der er en af regionens kerneopgaver inden for natur og miljø.

En anden kommune mener, at udviklingsplanen bør fastslå, at udviklingen af naturen ved byerne og langs de større veje, i større sammenhængende naturområder og på landbrugsarealer er en del af den kommunale og ikke den regionale planlægning.

Derudover støtter flere kommuner visionen om **bæredygtig udvikling** på natur- og miljøområdet.

Balancen mellem brug og beskyttelse af naturen optager naturligt nok flere lokale afdelinger af Danmarks Naturfredningsforening, og i forbindelse med den aktuelle råstofplan, der også netop har afsluttet sin høringsperiode, anbefaler DN en ”landsbygravelinie” på 300 meter for at sikre landsbyboere mod støjende gravearbejde og tung trafik lige uden for deres dør.

Foreningen ønsker ligeledes ”en kortlægning af husdyrtrykket i regionen, så den fremtidige produktion kan tilrettelægges og reguleres med hensyntagen til sårbar natur.”

8. Energi

På energiområdet er kommunernes kommentarer nærmest enstemmige. Visionen om, at halvdelen af den energi, der forbruges i regionen i 2030, skal komme fra vedvarende energi, nyder fuld

opbakning (vi har allerede nået 22 pct.), og det samme gør visionen om at blive førende inden for forskning, innovation og anvendelse af vedvarende energi og på sigt blive uafhængig af fossile brændstoffer.

En kommune kalder planen **visionær**, en anden ønsker ligefrem målet om andelen af energi fra vedvarende energikilder øget fra 50 til 75 procent, mens adskillige andre udtrykker **positive forventninger** til det kommende samarbejde med regionen på området.

Kun et privat rådgivningsfirma stiller sig tvivlende overfor, om Region Midtjylland virkelig kan realisere målet om 50 pct. vedvarende energi. Firmaet nævner især transportsektoren som en væsentlig hindring for at opfylde målet og beder regionen genoverveje sit mål.

Fra landbrugsorganisationernes side er det især energiudvinding af husdyrgødning og biomasse, der bringes på bane, og de bifalder regionens politik, der blandt andet vil understøtte test- og udviklingscentre til alternative energianlæg.

9. Infrastruktur

Der er udbredt enighed om, at et ønske om økonomisk vækst skærper kravene til et effektivt transportsystem, og høringssvarene til denne del af den regionale udviklingsplan stemmer overens med kommunernes og regionens fælles anbefalinger til Infrastrukturkommissionen i 2007.

Således bifalder mange kommuner visionen om en letbane i Århus-området, en højklasset vej/motorvej mellem Århus og Viborg, en udvidelse til seks spor på motorvejen Kolding-Randers, motorvej mellem Herning og Holstebro samt en Kattegatbro. Plus en færdiggørelse af de allerede besluttede motorvejsbidder, Marselisborgtunnellen i Århus samt moderniseringen af jernbanens hovednet.

Kun naturfredningsfolkene går den anden vej og advarer mod at besvare trængsel på vejene med endnu flere veje – og en Kattegatbro.

10. Kollektiv trafik

Udviklingsplanens vision om et tæt og sammenhængende kollektivt trafiknet, der kan konkurrere med bilen, får en lunken modtagelse. Ikke fordi kommunerne og de øvrige interessenter er uenige i formuleringerne, men fordi de ikke kan få de pæne ord til at harmonere med, hvad der faktisk sker.

”De planlagte reduktioner i Midttrafiks betjening af kommunens borgere er i kontrast til RUPens mål”, skriver en kommune i sit høringssvar.

”Det er meget uheldigt og får store konsekvenser for de mindre bysamfund”, skriver en anden kommune.

”Gennemføres de varslede besparelser....vil det ikke give tilfredsstillende kollektiv trafik i landdistrikterne”, skriver en tredje.

Midttrafiks bestyrelse har også selv sendt et høringssvar, hvoraf det fremgår, at man er klar over **disharmonien** mellem vision og den aktuelle virkelighed.

Bestyrelsen bemærker, at ”visionerne er meget langsigtede”, og at man håber, at ”arbejdet med en kollektiv trafikplan for Midttrafik for de kommende fire år og igangsættelsen af en række konkrete projekter vil betyde, at flere af målene i den regionale udviklingsplan nås tidligere.”

Derudover hilser Midttrafik visionen om at bruge **ikke-fossile brændstoffer** i regionens busser, velkommen.